

Bruxelles, 6. travnja 2022.
(OR. en, fr)

7923/22

EDUC 122
JEUN 43
EMPL 130
SOC 213

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Br. preth. dok.:	6989/22
Predmet:	Zaključci Vijeća o poboljšanju mobilnosti učitelja i nastavnika, posebno europske mobilnosti, tijekom njihova inicijalnog obrazovanja i stručnog usavršavanja

Za delegacije se u prilogu nalaze navedeni zaključci Vijeća kako ih je odobrilo Vijeće (obrazovanje, mladi, kultura i sport) na sastanku održanom 4. i 5. travnja 2022.

Zaključci Vijeća o poboljšanju mobilnosti učitelja i nastavnika, posebno europske mobilnosti, tijekom njihova inicijalnog obrazovanja i stručnog usavršavanja

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

U KONTEKSTU:

1. Zaključaka Vijeća o europskim učiteljima i nastavnicima budućnosti¹, u kojima se države članice pozivaju da motiviraju odgojno-obrazovne ustanove da ugrade mobilnost² učitelja i nastavnika u svoje strategije učenja, razvoja i internacionalizacije.

¹ U skladu s definicijom iz Zaključaka Vijeća o europskim učiteljima i nastavnicima budućnosti (SL C 193, 9.6.2020., str. 11.) za potrebe ovih zaključaka učitelj ili nastavnik osoba je za koju je priznato da ima status učitelja ili nastavnika (ili jednakovrijedan status) u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i praksom, kao i bilo koja osoba koja obavlja jednu ili više aktivnosti povezanih s (teoretskom ili praktičnom) funkcijom osposobljavanja, u odgojno-obrazovnoj ustanovi ili na radnom mjestu. Obuhvaćeni su učitelji i nastavnici u općem obrazovanju, nastavnici u visokom obrazovanju, nastavnici u inicijalnom i trajnom strukovnom obrazovanju i osposobljavanju, odgojitelji u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju te nastavnici u obrazovanju odraslih. Obrazovanje i strukture karijere učitelja i nastavnika znatno se razlikuju među različitim područjima obrazovanja i osposobljavanja. Stoga relevantnost nekih elemenata ovih zaključaka ovisi o strukturi nacionalnih sustava i pojedinačnih sektora obrazovanja i osposobljavanja.

² Za potrebe ovih zaključaka „mobilnost” odgovara pojmu „mobilnost u svrhu učenja” kako je definiran u Uredbi (EU) 2021/817 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o uspostavi programa Unije za obrazovanje i osposobljavanje, mlade i sport Erasmus+ te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1288/2013, odnosno fizičkom preseljenju u zemlju koja nije zemlja boravišta radi studiranja, osposobljavanja ili neformalnog ili informalnog učenja. Može se kombinirati s pojmom „virtualno učenje” koji znači stjecanje znanja, vještina i kompetencija upotrebom alata informacijske i komunikacijske tehnologije, kako bi se sudionicima pružilo smisljeno transnacionalno ili međunarodno iskustvo učenja.

2. Rezolucije Vijeća o strateškom okviru za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja u smjeru europskog prostora obrazovanja i šire (2021. – 2030.), u kojoj se kao njezin drugi strateški prioritet utvrđuje „ostvarivanje cjeloživotnog učenja i mobilnosti za sve”, među ostalim za učitelje i nastavnike te edukatore učitelja i nastavnika, te kao njezin treći strateški prioritet „poboljšanje kompetencija i motivacije u nastavničkoj profesiji”.
3. Socijalne obveze iz Porta od 7. svibnja 2021., koja se temelji na europskom stupu socijalnih prava proglašenom na socijalnom samitu u Göteborgu 2017. i koja poziva na ulaganje u vještine, cjeloživotno učenje i osposobljavanje u skladu s potrebama gospodarstva i društva kako bi se do 2030. ostvario cilj da najmanje 60 % Europljana godišnje sudjeluje u osposobljavanju.
4. Zaključaka Vijeća o pravičnosti i uključenosti u području obrazovanja i osposobljavanja u cilju promicanja obrazovnog uspjeha za sve, u kojima se države članice pozivaju da riješe pitanje nedostatka učitelja i nastavnika, posebno u obrazovanju učenika s posebnim potrebama te u multikulturalnim i višejezičnim okruženjima. Mobilnost može pozitivno utjecati na nedostatak učitelja i nastavnika jer tu profesiju čini privlačnijom.

PODSJEĆAJUĆI NA politički kontekst naveden u Prilogu,

S OBZIROM NA:

5. Izvješće Eurydice za 2021. naslovljeno „Učitelji i nastavnici u Europi: karijere, razvoj i dobrobit”, osobito sljedeće glavne zaključke:
 - a) međunarodna mobilnost doprinosi razvoju širokog raspona kompetencija učitelja i nastavnika. „Samo je, međutim, manjina učitelja i nastavnika u Europi bila u inozemstvu radi stručnog usavršavanja. Godine 2018. 40,9 % nastavnika u EU-u sudjelovalo je u mobilnosti barem jednom kao student, kao nastavnik ili oboje.”³ Postoje znatne razlike u stopi sudjelovanja među europskim zemljama, ali i među predmetima koji se podučavaju, dok mobilnost prečesto ostaje pravo učitelja jezika. Trendovi u mobilnosti učitelja i nastavnika u okviru programa Erasmus+ također pokazuju da ih većina sudjeluje u tečajevima u inozemstvu, dok se praćenje rada u školi i programi poučavanja manje upotrebljavaju unatoč njihovoj snažnijem učinku.⁴
 - b) međunarodna mobilnost važna je kao dio inicijalnog obrazovanja učitelja i nastavnika. Osim koristi za budućeg učitelja i nastavnika, takvom se mobilnošću povećava i sudjelovanje u mobilnosti u kasnijim fazama karijere. Međutim, mobilnost budućih učitelja i nastavnika tijekom studija nije raširena. Samo je oko petina učitelja i nastavnika u nižem sekundarnom obrazovanju (20,9 %) u EU-u 2018. izvijestila da su tijekom studija otišli u inozemstvo. Mobilnost učitelja i nastavnika promiče se i sponzorira na razini EU-a, a može se poduprijeti i programima financiranja na nacionalnoj razini.

³ Eurydice, „Učitelji i nastavnici u Europi: karijere, razvoj i dobrobit”, 2021., str. 21.

⁴ Statistički prilog godišnjem izvješću o programu Erasmus+ za 2019. pokazuje da su u projektima KA 101 (mobilnost osoblja u osnovnoškolskom i srednjoškolskom odgoju i obrazovanju) ugovorenima 2019. tečajevi i osposobljavanje obuhvaćali oko 40 600 predviđenih sudionika (oko 75 % aktivnosti mobilnosti), dok je u praćenju rada sudjelovalo 13 209 sudionika (oko 24 % aktivnosti mobilnosti), a u programima poučavanja 389 sudionika (manje od 1 % aktivnosti mobilnosti).

6. Glavne prepreke mobilnosti učitelja i nastavnika, koje uključuju financijska pitanja i pitanja priznavanja.
- a) U pogledu budućih učitelja i nastavnika, treba napomenuti da je vrijednost programa mobilnosti ponekad smanjena zbog niza prepreka njihovu akademskom priznavanju. U okviru kurikuluma za obrazovanje učitelja ne omogućuju se uvijek razdoblja mobilnosti u inozemstvu. Osim toga, nastavnici nisu uvijek uključeni u razdoblja mobilnosti tijekom svojeg obrazovnog puta. Stručna praksa provedena u drugim europskim zemljama, ako je to moguće, nije nužno priznata kao sastavni dio inicijalnog obrazovanja učitelja i nastavnika, posebno kao jednakovrijedna usavršavanju u školi u nacionalnoj odgojno-obrazovnoj ustanovi.
 - b) Kad je riječ o aktivnim učiteljima i nastavnicima, prepreke uključuju obiteljske odgovornosti i poteškoće u organiziranju zamjenskih učitelja i nastavnika.
 - c) Osim toga, nedostatak jezičnih kompetencija međusektorsko je pitanje.
 - d) Usto, postoji znatan stupanj regulacije na nacionalnoj razini u učiteljskoj struci i razlike u strukturiranju školskih godina među državama članicama. Iako je to znak raznolikosti i bogatstva nacionalnih sustava obrazovanja i osposobljavanja u EU-u, također može otežati organizaciju usavršavanja u školi kao što su praćenje rada, potpora u vidu gostujućeg nastavnika ili program poučavanja.

7. Pouke izvučene iz pandemije bolesti COVID-19, koja je pokazala potrebu za uključivanjem stjecanja i upotrebe digitalnih vještina i kompetencija u poučavanje i učenje tijekom inicijalnog obrazovanja i stručnog usavršavanja učitelja i nastavnika. Kombiniranim oblicima aktivnosti u kojima se objedinjuje fizička mobilnost s virtualnim učenjem ili internetskom razmjenom promiču se uvjeti za takav razvoj i omogućuje razmjena dobre prakse.

PREPOZNAJE SLJEDEĆE:

8. Učitelji i nastavnici temelj su europskog prostora obrazovanja i imaju ključnu ulogu u našem društvu. Učitelji i nastavnici utjelovljuju ideal za olakšavanje stjecanja znanja i vrijednosti te promicanje aktivnog građanstva za sve učenike. Kako bi se potaknuli uključenost, pravičnost, visokokvalitetno obrazovanje i osposobljavanje, pedagoške inovacije i bolja postignuća učenika, učitelji i nastavnici moraju biti visokokvalificirani i motivirani stručnjaci te ih mora podupirati rukovodstvo škole.
9. Razmjene mišljenja i iskustava među kolegama te bliska suradnja među učiteljima i nastavnicima, kao i kombiniranje studija i rada i/ili radno iskustvo u inozemstvu znatno doprinose profesionalnom razvoju učitelja i nastavnika na svim razinama obrazovanja i osposobljavanja.

10. Mobilnost je jedan od ključnih elemenata za aktivne i buduće učitelje i nastavnike. Pomaže u rješavanju zajedničkih izazova s kojima se države članice suočavaju u pogledu učiteljske struke. Osobito se očekuje da će mobilnost budućih ili aktivnih učitelja i nastavnika:
- a) doprinijeti osobnom i akademskom razvoju učitelja i nastavnika, istodobno potičući njihovo samopouzdanje;
 - b) poboljšati stručnu praksu i pedagoško znanje učitelja i nastavnika, njihove vještine i kompetencije, prilagodljivost, zapošljivost i razvoj karijere;
 - c) pomoći učiteljima i nastavnicima da razviju kapacitete za utjecanje na prakse i njihovo poboljšanje u vlastitim odgojno-obrazovnim ustanovama, kao i u širem sustavu obrazovanja i osposobljavanja;
 - d) doprinijeti privlačnosti učiteljske struke.
11. Osim pozitivnih učinaka na motivaciju, znanje, vještine i kompetencije, kao i na stručno usavršavanje učitelja i nastavnika, mobilnost učitelja i nastavnika, posebno europska mobilnost, također je korisna za nacionalne sustave obrazovanja i osposobljavanja te bi ih mogla poboljšati jer:
- a) jača kapacitet učitelja i nastavnika za inovacije i promišljanje o praksama kako bi se bolje ispunile potrebe učenika;

- b) pomaže u razvoju osjećaja pripadnosti učitelja i nastavnika europskoj zajednici za poučavanje i učenje putem veza koje se stvaraju tijekom i nakon iskustava mobilnosti, potiče mobilnost učenika i općenito doprinosi razvoju europske dimenzije u aktivnostima i projektima njihovih odgojno-obrazovnih ustanova, kao i međunarodnim strategijama, te stoga utječe na cijeli sustav obrazovanja i osposobljavanja;
 - c) mobilnost je snažno iskustvo učenja koje bi moglo imati vrlo velik učinak na buduće i aktivne učitelje i nastavnike. Oni bi trebali biti svjesni dostupnih mogućnosti mobilnosti i biti potaknuti na sudjelovanje u mobilnosti tijekom svojeg inicijalnog obrazovanja i stručnog usavršavanja;
 - d) podupire razvoj mreža učitelja i nastavnika diljem Europe.
12. Mobilnost učitelja i nastavnika u Europi ključan je element u izgradnji povjerenja, jačanju suradnje i promicanju uzajamnog razumijevanja među državama članicama u odnosu na njihove sustave obrazovanja i osposobljavanja. Od ključne je važnosti i za poticanje zajedničkih europskih vrijednosti, kao i za promicanje višejezičnosti i multikulturalizma.

SLAŽE SE DA:

13. Ambiciozan europski prostor obrazovanja trebao bi se temeljiti na visoko kompetentnim i motiviranim učiteljima i nastavnicima. Europsku mobilnost trebalo bi smatrati korisnom za obrazovanje i osposobljavanje učitelja i nastavnika kako bi se proširio pristup raznolikosti kvalitetnih pristupa poučavanju i ispunile potrebe učenika. Europska dimenzija može donijeti dodanu vrijednost stručnom usavršavanju i/ili praksi učitelja i nastavnika u okviru nacionalnih obrazovnih sustava.

14. Posebnu pozornost trebalo bi posvetiti budućim učiteljima i nastavnicima te njihovu pristupu mobilnosti, posebno europskoj mobilnosti, kao dijelu njihova inicijalnog obrazovanja i osposobljavanja u skladu s nacionalnim sustavima obrazovanja i osposobljavanja. Time se također utire put mobilnosti u kasnijim fazama njihove karijere.
15. Kako bi europski prostor obrazovanja postao stvarnost do 2025. i kako bi prilike za mobilnost postale dostupne svim učiteljima i nastavnicima, potrebno je ukloniti postojeće prepreke, prema potrebi te u skladu s nacionalnim obrazovnim sustavima i politikama.
16. Mobilnost učitelja i nastavnika posebno će imati koristi od potpore:
 - a) europskih programa financiranja kao što je Erasmus+;
 - b) buduće europske platforme za osnovnoškolsko i srednjoškolsko obrazovanje, koja će uključivati eTwinning i School Education Gateway, elektroničku platformu za obrazovanje odraslih u Europi (EPALE), kao i sve inicijative kojima se promiču partnerstva odgojno-obrazovnih ustanova u EU-u;
 - c) akademija za stručno usavršavanje učitelja i nastavnika u okviru programa Erasmus+, koje će se ocijeniti s obzirom na daljnji razvoj događaja nakon 2025.;
 - d) inicijative Europska sveučilišta, prema potrebi.

17. Mobilnost učitelja i nastavnika trebala bi se nastaviti promicati i širiti kako bi postala uobičajena praksa. Opseg mobilnosti učitelja i nastavnika u inicijalnom obrazovanju i stručnom usavršavanju mogao bi se pratiti na razini država članica i na razini EU-a. Stalna skupina za pokazatelje i mjerila trebala bi imati mandat za ispitivanje odgovarajućih načina prikupljanja podataka za mjerenje mobilnosti učitelja i nastavnika. Njezine bi zaključke trebalo uzeti u obzir u pogledu planiranog preispitivanja strateškog okvira za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja u smjeru europskog prostora obrazovanja i šire⁵.

POZIVA DRŽAVE ČLANICE DA, U SKLADU S NACIONALNIM OKOLNOSTIMA I NAČELOM SUPSIDIJARNOSTI:

18. Potiču mogućnosti za europsku mobilnost učitelja i nastavnika, na primjer uklanjanjem postojećih prepreka prema potrebi, pružanjem organizacijske i financijske potpore kada je to moguće, dijeljenjem rješenja u pogledu organiziranja zamjenskih učitelja i nastavnika te promicanjem programa mobilnosti.
19. Potiču mogućnosti za mobilnost ravnatelja škola, u svrhu koristi koje će to donijeti njihovoj karijeri te njihovim ustanovama za obrazovanje i osposobljavanje, ali i kao sredstvo za podupiranje i promicanje mobilnosti učitelja i nastavnika.

⁵ Kako je istaknuto u Rezoluciji Vijeća o strateškom okviru za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja u smjeru europskog prostora obrazovanja i šire (2021. – 2030.), Komisija će 2025. objaviti cjelovito izvješće o europskom prostoru obrazovanja. „Na temelju te evaluacije Vijeće će preispitati strateški okvir, uključujući ciljeve, upravljačku strukturu i metode rada na razini EU-a” (SL C 66, 26.2.2021., str. 10.).

20. Integriraju mobilnost u sustave obrazovanja i usavršavanja učitelja i nastavnika, prema potrebi, u okviru njihova inicijalnog obrazovanja i stručnog usavršavanja. Promiču sudjelovanje u aktivnostima programa Erasmus+, npr. akademijama za stručno usavršavanje učitelja i nastavnika u okviru programa Erasmus+ i inicijative Europska sveučilišta. Iskustva bilateralne suradnje mogu biti polazište i nadahnuće za daljnji razvoj.
21. Olakšaju, prema potrebi, formalno priznavanje ishoda razdoblja mobilnosti, posebno razdoblja poučavanja i usavršavanja u inozemstvu, u inicijalnom obrazovanju učitelja i nastavnika, za profesionalni razvoj ili za napredovanje u karijeri.
22. Istraže načine za poticanje kvalitetnog učenja stranih jezika u sustavima inicijalnog obrazovanja i stručnog usavršavanja učitelja i nastavnika, prema potrebi, u svrhu povećanja njihova sudjelovanja u programima mobilnosti, razvoja kompetencija potrebnih za rad sa stranim resursima i materijalima.
23. Da bi se učiteljima i nastavnicima koji to žele omogućilo da budu mobilni, utvrde i promiču, prema potrebi i vodeći računa o autonomiji ustanova, razdoblja mobilnosti za aktivne i buduće učitelje i nastavnike, odnosno preporučena razdoblja tijekom školske godine i/ili kurikulumne za inicijalno obrazovanje učitelja i nastavnika osmišljene kako bi se omogućilo sudjelovanje u mobilnosti. To može uključivati utvrđivanje odgovarajućih razdoblja u kojima ustanove za obrazovanje i osposobljavanje mogu organizirati aktivnosti usavršavanja u školi za aktivne i buduće učitelje i nastavnike te obrazovne aktivnosti za nastavnike.

24. Promiču, prema potrebi, upotrebu modula usavršavanja koji su relevantni i usmjereni na Europu, u okviru inicijalnog obrazovanja i stručnog usavršavanja učitelja i nastavnika, koji bi mogli uključivati programe kao što su aktivnosti Jean Monnet i u odnosu na osnovnoškolsko i srednjoškolsko obrazovanje.
25. Potiču, prema potrebi, izgradnju kapaciteta promicanjem različitih oblika lokalne i regionalne suradnje, kao što su konzorciji Erasmus+, pod vodstvom regionalnih školskih/institucijskih tijela koja osiguravaju da projekti mobilnosti imaju širi učinak i podupiru fizičko ili *online* sudjelovanje učitelja i nastavnika iz manjih ili udaljenih ustanova za obrazovanje i osposobljavanje u prilikama za profesionalni razvoj u inozemstvu.
26. Podupiru, prema potrebi, ustanove za obrazovanje i osposobljavanje u poboljšanju njihovih kapaciteta za organiziranje aktivnosti mobilnosti aktivnih i budućih učitelja i nastavnika te za ostvarivanje koristi od tih aktivnosti.
27. Promiču upotrebu digitalnih alata i platformi, uključujući eTwinning i EPALe, kako bi se dopunila i pripremila fizička mobilnost, poboljšale digitalne vještine i kompetencije te promicala daljnja transnacionalna suradnja.
28. Potiču mogućnosti profesionalnog razvoja utemeljene na dokazima za učitelje i nastavnike, koji bi mogli imati koristi od aktivnosti mobilnosti, te promiču studije povezane s naporima koje države članice EU-a ulažu u mobilnost učitelja i nastavnika, istodobno tražeći druge aspekte sinergije s istraživanjem.

POZIVA KOMISIJU DA, U SKLADU S UGOVORIMA I UZ PUNO POŠTOVANJE SUPSIDIJARNOSTI:

29. Promiče mogućnosti za mobilnost učitelja i nastavnika putem programa Erasmus+, među ostalim pružanjem potrebne potpore aktivnostima akademija za stručno usavršavanje učitelja i nastavnika u okviru programa Erasmus+, koje će se ocjenjivati s obzirom na daljnji razvoj događaja nakon 2025.
30. Utvrdi postojeće alate za poticanje mobilnosti učitelja i nastavnika te promiče te alate, primjerice, s pomoću platformi kao što su buduća europska platforma za školsko obrazovanje (koja će uključivati eTwinning i trenutna School Education Gateway) i EPALE.
31. U suradnji s državama članicama istraži mogućnost razvoja okvira politika na europskoj razini za povećanje broja i kvalitete prilika za mobilnost u svrhu učenja za buduće i aktivne učitelje i nastavnike u Europi na temelju njihovih stvarnih potreba za mobilnošću. Takvim bi se okvirom, na primjer, moglo poduprijeti uklanjanje prepreka mobilnosti, pružiti državama članicama potporu za promicanje mobilnosti i europske dimenzije poučavanja u okviru inicijalnog obrazovanja i stručnog usavršavanja učitelja i nastavnika, dodatno razviti mogućnosti za mobilnost u svrhu učenja i pružiti informacije o mogućnostima financiranja i mobilnosti.

32. Pristupi rješavanju pitanja mobilnosti u radu istražujući mogući razvoj, na dobrovoljnoj osnovi, europskih smjernica za razvoj nacionalnih okvira za karijeru i cjeloživotnog usmjeravanja, čime bi se podupro napredak u karijeri učitelja i nastavnika.
33. Nastavi promicati automatsko uzajamno priznavanje kvalifikacija, a posebno razdoblja mobilnosti u inozemstvu u obrazovanju i osposobljavanju učitelja i nastavnika⁶.
34. Suraduje s državama članicama na analizi izvedivosti i dodane vrijednosti razdoblja mobilnosti u studijskim programima za buduće učitelje i nastavnike.
35. Izvješćuje Odbor za obrazovanje o daljnjim odlukama o rezultatima rada Stalne skupine za pokazatelje i mjerila u pogledu praćenja mobilnosti učitelja i nastavnika, s ciljem promicanja i širenja potencijala za mobilnost.

⁶ U skladu s Preporukom Vijeća od 26. studenoga 2018. o promicanju automatskog uzajamnog priznavanja kvalifikacija visokog obrazovanja i srednjoškolskog obrazovanja i osposobljavanja te ishoda razdoblja učenja u inozemstvu (SL C 444, 10.12.2018., str. 1.).

POLITIČKI KONTEKST

Europsko vijeće

- Zaključci predsjedništva – Lisabon, 23. i 24. ožujka 2000.

Vijeće Europske unije

- Zaključci Vijeća od 26. studenoga 2009. o stručnom usavršavanju nastavnika i ravnatelja škola (SL C 302, 12.12.2009., str. 6.)
- Zaključci Vijeća o ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju: pružanje najboljih temelja svoj našoj djeci za svijet sutrašnjice (SL C 175, 15.6.2011., str. 8.)
- Zaključci Vijeća od 20. svibnja 2014. o učinkovitom obrazovanju nastavnika (SL C 183, 14.6.2014., str. 22.)
- Zaključci Vijeća o razvoju škola i izvrsnosti u poučavanju (SL C 421, 8.12.2017., str. 2.)
- Preporuka Vijeća od 22. svibnja 2018. o promicanju zajedničkih vrijednosti, uključivog obrazovanja i europske dimenzije poučavanja (SL C 195, 7.6.2018., str. 1.)
- Zaključci Vijeća o napretku prema viziji europskog prostora obrazovanja (SL C 195, 7.6.2018., str. 7.)

- Preporuka Vijeća od 26. studenoga 2018. o promicanju automatskog uzajamnog priznavanja kvalifikacija visokog obrazovanja i srednjoškolskog obrazovanja i osposobljavanja te ishoda razdoblja učenja u inozemstvu (SL C 444, 10.12.2018., str. 1.)
- Preporuka Vijeća od 22. svibnja 2019. o visokokvalitetnim sustavima ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja (SL C 189, 5.6.2019., str. 4.)
- Preporuka Vijeća od 22. svibnja 2019. o sveobuhvatnom pristupu poučavanju i učenju jezika (SL C 189, 5.6.2019., str. 15.)
- Rezolucija Vijeća o daljnjem razvoju europskog prostora obrazovanja u cilju podupiranja sustava obrazovanja i osposobljavanja okrenutih budućnosti (SL C 389, 18.11.2019., str. 1.)
- Zaključci Vijeća o europskim učiteljima i nastavnicima budućnosti (SL C 193, 9.6.2020., str. 11.)
- Preporuka Vijeća od 24. studenoga 2020. o strukovnom obrazovanju i osposobljavanju (SOO) za održivu konkurentnost, socijalnu pravednost i otpornost (SL C 417, 2.12.2020., str. 1.)
- Rezolucija Vijeća o strateškom okviru za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja u smjeru europskog prostora obrazovanja i šire (2021. – 2030.) (SL C 66, 26.2.2021., str. 1.)
- Zaključci Vijeća o pravičnosti i uključenosti u području obrazovanja i osposobljavanja u cilju promicanja obrazovnog uspjeha za sve (SL C 221, 10.6.2021., str. 3.)

- Zaključci Vijeća o inicijativi Europska sveučilišta – Povezivanje visokog obrazovanja, istraživanja, inovacija i društva: otvaranje puta prema novoj dimenziji europskog visokog obrazovanja (SL C 221, 10.6.2021., str. 14.)
- Rezolucija Vijeća o novom europskom programu za obrazovanje odraslih za razdoblje 2021. – 2030. (SL C 504, 14.12.2021., str. 9.)

Europska komisija

- Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o uspostavi europskog prostora obrazovanja do 2025. (COM(2020) 625 final)
- „Pregled obrazovanja i osposobljavanja 2021.: obrazovanje i dobrobit”, Ured za publikacije, 2021.

